

'descarregar' (Dozy II, 660-2; alger.: Beaussier, 971). També hispanoaràbiga: «*nuzâl*: descendere, egerere, hospitari, obsidere», «*nazîl stabularius*» (RMA. 204); «assentamiento del real: *nuzul*; assentador: *nézil, nezîlin; manzîl*: morada, hostal» (Palc. 1066b2).

Si bé un significat com 'emplaçament d'un campament' (Palc.), és el que convé millor a un NL; per a l'accentuació convé més *nuzl*, que no sols consta com a nom d'acció abstracte (en RMA.) sinó també amb significats concrets bastant pròxims: «provision qu'on fournit à un souverain en voyage, ou à son armée» i «produit d'un arbre», en Abenhayan, Abenalauam i Abulwalid (Dozy, 661). Degué, doncs, tenir un significat com 'parada on es pot acampar i hi ha provisions': d'aquest *nuzl* ve sens dubte el pl. cat. *Núsols*.

Com que la *z* aràbiga sovint apareix com *ss* sorda (cites en els arts. *Nucia* i *Nassiu*, i en el *DÉCat*. s.v. *sofra*), també deu venir d'aquest mot el nom del *Mas de Nossell* en el te. d'Atzaneta del Ma.: del qual ens dóna notícies el toponimista local E. Bellés i jo hi vaig anotar *m. de nosél* en l'enq. de 1961 (XIX, 21.12). Es pot tractar de *nuzâl*, el dim. d'aquell *nuzl* i dels quasi-sinònims *nazala* «logis» (Dozy, 662a), *názila* «posada por amistad» (Palc.); o bé del superlatiu islàmic de *nuzl*: *nuzl-él-Lâb*. De *Nusillo* (Laguar) ja hem dit quelcom a l'art. *Nucia*.

Nutxes, V. *Natija Nyarra, Nyarro, V. Nyer*

NYER amb *Nyòvols, Nyis, Nyus i Anyós*

Poble amb mun. a l'Alt Conflent, elevat a munitania, a la dr. de la Tet, 3 k. al Sud d'Oleta.

Pron. *yer* o *yèrt* oït a Mentet, 1928 (exc. 147) i en les enqs. dels pobles circumdants, 1961, i a la del poble mateix (XXIV, 15-23).

MENCIONS ANT. c. 800: *Agnerre* (Baluze, *Cuixà*, CVIII); 871: *Agnerra* (Alart, *Bu. So. Agr. Pyr. Or. X*, 81); 875: *A<n>gyerra*, citat junt amb *Exalada* (Moreau II, 143); 950: *Anyerro* (Abadal, *Eixalada*, 177); 968: *Anger* (id. id. 198); 1070: Adalaidis d'*Engerr*; 1337: «de *Anyerr* et de Porcinianis» (*Stils de Vfr. de Cfl.* P^o 41r); 1435: *A<n>yerrio* (Alart, *Do. Ge. Hi.* 88); S. XVI: *Nyer* (ms. 133, B.N.P, P^o 66. Poca cosa hi afegeix Ponsich (*Top.* 114), ultra una menció dubtosa de l'a. 678, i una «vallis *Engarra*» de 846 (on hi ha la var. amb *â* que explicaré infra).¹

HOMÒNIMS interessants. 2) *El roc de yer* a la Baga de l'Alta Cerdanya, te. d'Er, però ja a la r. del de Sta. Llocaia; anotat en l'enq. de tots dos pobles (XXIII, 14.16, 14.14, 14.18, 14.34)(cf. vol. IV 76 ss.). És a gran altura, a l'esq. de *Vallposada* (o sigui 30 k. lluny de Nyer): l'etim. ANGI-EKERRI aquí significa

'devesa d'Er' (< EKERRI, explicat ja a l'art. *Er*). Aquí, doncs, és compost triple: ANGI + EKI 'solei' + -ERRI 'poble'; mentre que en (1) i en (3) només hi ha ANGIO + ERRI.

3) *Anyerri*, mas i quadra antics a Les Garrigues, te. Castellldans (art. en el vol. II 208). A Cerdanya i Conflent -*rr*i s'ha reduït a -*r*, mentre que a les Garrigues —molt més al Sud— s'ha mantingut -*rr*i, com és normal a les dues regions: cf. *La Tor* allí, i *La Torre* o *Navarri* etc., ací.

La variant més plena, en -*rr*o (doc. de 950) va existir també en un succedani del nom de (1). Com explica C. A. Torras (*Pir. Cat.* III, 164): «el castell de *Nyer* és cèlebre per ser el niu de les sagnants bregues de *Nyerros* i *Cadells* --- en foren origen, per un costat, els senyors de *Nyer*, i per l'altre els senyors cerdans de *Cadell*, barons d'Aràns». De fet, encara avui s'usa *yerūs* com gentilici del poble de Nyer, en els pobles veïns.

La formada amb aquesta parella esdevingué frase proverbial: «Cal oblidar tota divisió entre *nyerros* i *cadells*», escrivia Eug. d'Ors a Pere Coromines (carta 9-1-1910). *Narros y Caderes*, deformació, en la comèdia *El Catalán Serrallonga* de Coello, Rojas i Vélez (a. 1635-52), cita de Milà F. (*Romllo*. 147).

D'on post-topònims: *Clot del Nyerro* te. Montalbà (XXIV, 103.15); *Cal Nyerro*, mas del veïnat de St. Segimon, te. St. Feliu de Buixalleu (1929, exc. 175). I altres variants més alterades, per contaminació de parònims: *La Nyarra*, pda. del te. de Cameles (XXVII, 50.16).

ETIM. Ja es va donar en *E.T.C.* I, 114n.: del bc. *angio erri* 'poble de la devesa'; més aclarit allí mateix, pp. 175, 180, 201. On es va exposar, junt amb la d'altres descendents i compostos d'ANGIO, en particular *Anyà* (del qual ha sortit article). I els següents

NYÒVOLS, antic castell, que havia existit en el Conflent, te. Canavelles, com vaig detallar en *E. T. C.* I, 181-18; la pron. oïda allà fou *yòbuls* (enq. de 1960): Els francesos ho disfressen en «ancien château de *Niobouls*» (cadastre de 1824); i Ponsich (*Top.* 98) només hi afegeix «castrum de *Niovol*» en un doc. de 1589, on hi ha grafia imperfecta *ni* per *ny*. Però la forma originària degué ser *Anyòvol*, format, amb el mateix component -*vol* que retrobem en *Isòvol*, *Ardòvol* i els altres que he documentat en *E.T.C.*. 182-189, explicant-los per un antic -Ó-CALE.

NYIS, Serra de *Nyis*, entre Cardós i Àneu, alt Pallars és a la r. dels te. Estaon i Llorre (1934, LL. 21, p. 34). On tenim ANGLO- amb el sufix pre-romà -*is* (que exemplifico, junt amb *Norís*, supra a l'art. *Núria*).

NYUS, llogaret ant. de l'Urgellet agre. a la Guàrdia d'Ares, del qual explica Madoz: «sito en terreno que